

Oponentský posudek

SMELÍK, Jakub, *Osudy fotbalových vicemistrů Evropy z roku 1996 a fotbal v 90. letech 20. století*, FHS 2022

Na diplomové práci Jakuba Smelíka je třeba ocenit schopnost dostat se k velmi nevšedním narátorům, a sice k několika významným českým fotbalovým internacionálům devadesátých let. To samozřejmě není nic, co by povyšovalo výzkum jako takový, protože jeho kvalita nezáleží nikdy na narátorech, ale na kvalitě práce s prameny, ať už jsou jakékoli, ale přesto si dovedu představit, že sehnat narátory z řad bývalých elitních fotbalistů muselo být dost obtížné, a to bych rád, zvláště jde-li o školní práci, vyzvedl.

Také mohu připojit osobní zkušenost, což nedělám často, ale tentokrát se to asi hodí, a to proto, že v devadesátých letech, o kterých diplomant píše, jsem znal prostředí fotbalových Blšan velmi dobře, protože jsem za ně jako starší žák a následně snad i jako mladší dorostenec, to už si tolik nepamatuji, hrál na postu středního záložníka, a celou vesnici s mnoha luxusně udržovanými fotbalovými hřišti jsem proto zakoušel na vlastní kůži.

To i leccos jiného proto ve mně před čtením textu vyvolávalo značná očekávání. Výsledná podoba textu mě však ne snad zklamala, ale mé očekávání prostě a jednoduše nenaplnila. Čekal jsem totiž, vzhledem ke vzorku narátorů (a také vzhledem k názvu diplomové práce) mikrohistorickou sondu do hlubin kabiny (a nejen kabiny) fotbalových reprezentantů devadesátých let. Čekal jsem, že se dozvím o tom, jaké vztahy panovaly ve fotbalovém kolektivu, jaký byl každodenní život narátorů a jaký byl ten fotbalový, jaký je a byl jejich myšlenkový svět, jak a případně v čem jejich hraní na vysoké úrovni ovlivnilo rodinu atd. Předpokládal jsem rovněž, že odrazovým můstkem k tomu bude diplomantovi Euro 96. Jenže jsem se zmýlil, protože diplomant předložil spíše obecnější analýzu fotbalu (i toho mezinárodního) v devadesátých letech, což si myslím, že je vzhledem k typu narátorů velká škoda, a že tudíž téma mělo být posazeno jinak (mělo být sevřenější).

Nerozumím například tomu, proč je v textu řešen i fotbal za socialismu, když narátoři v těch letech začínali své kariéry, případně byli ještě dorostenci. Mám například pocit, že úvahy Radka Bejbla (ročník 1972) o emigraci Knoflíčka s Kubíkem jsou vlastně zbytečné (s. 49). Zrovna tak si myslím, že na místo dlouhých pasáží o S. Blatterovi atd., v nichž diplomant jen shrnul poznatky již známé, se bylo možno zaměřit třeba právě na onu každodennost, které v textu až na pár spíše anekdotických historek mnoho není. Jinými slovy, diplomant honil dva zajíce (kontextuální vývoj fotbalu a hlubší sonda do života elitních fotbalistů) a myslím, že mu bohužel především ten druhý zajíc utekl, a to i navzdory tomu, že měl i vzhledem ke svým známostem (viz gatekeeper v podobě V. Šmicera) možnost toho zajíce chytit. Pravdou však je, že chyba je spíše na mé straně, že jsem k četbě přistupoval snad až s neúměrně vysokými nároky. Ve výsledku totiž diplomant prokázal orientaci v odborné i tematické literatuře (i té cizojazyčné), dal si tu práci, že točil i interview v cizím jazyce a i vlastní nakládání s natočenými rozhovory je vposledku standardní. Diplomovou práci proto doporučuji k obhajobě a při jejím kvalitním průběhu ji navrhuji ohodnotit stupněm 2 (velmi dobře).

V Praze dne 13. ledna 2022

.....

PhDr. Přemysl Houda, PhD.